

Tervishoiuasutuste energiatõhusus

Tegevuste abikõlblikkuse periood
01.01.2023–31.12.2028

Elluviija

Projekt nr 1 – SA Narva Haigla

Projekt nr 2 – SA Kuressaare Haigla

Rakendusasutus

Sotsiaalministeerium (välisvahendite osakond)

Rakendusüksus

Riigi Tugiteenuste Keskus

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

SISUKORD

SISUKORD	2
1. REGULEERIMISALA JA SEOSSED EESTI RIIGI EESMÄRKIDEGA	3
1.1. Seosed Eesti pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega ja valdkondlike arengukavadega	3
2. TOETATAVAD TEGEVUSED JA EESMÄRK	5
2.1. Projekt nr 1: Narva integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskuse energiatõhusus	6
2.1.1. Projekti eesmärk	6
2.1.2. Projekti sisu	6
2.1.3. Projekti tulemus	6
2.1.4. Projekti sihtrühm	6
2.1.5. Projekti abikõlblikkuse periood	7
2.1.6. Projekti elluviija	7
2.2. Projekt nr 2: Kuressaare integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskuse energiatõhusus	7
2.2.1. Projekti eesmärk	7
2.2.2. Projekti sisu	7
2.2.3. Projekti tulemus	7
2.2.4. Projekti sihtrühm	7
2.2.5. Projekti abikõlblikkuse periood	7
2.2.6. Projekti elluviija	7
2.3. Riigiabi	7
3. NÄITAJAD	8
4. EELARVE	8
5. KULUDE ABIKÕLBЛИKKUS	10
6. TOETUSE MAKSMISE TINGIMUSED JA KORD	10
7. ELLUVIIJA KOHUSTUSED	11
8. ARUANDLUS	11
9. PROJEKTIDE MUUTMINE	12
10. FINANTSKORREKTSIOONI TEGEMISE ALUSED JA KORD	13
11. VAIETE LAHENDAMINE	13

1. Reguleerimisala ja seosed Eesti riigi eesmärkidega

Käskkirjaga reguleeritakse ühtekuuluvuspoliitika fondide 2021–2027 meetmete nimekirja meetme 21.2.1.3 „Inimkeskse tervishoiu arendamine“ toetuse andmise ja kasutamise tingimusi ja korda.

Toetuse andmise tingimused (edaspidi TAT) on seotud perioodi 2021–2027 ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava (edaspidi rakenduskava) poliitikaeesmärgiga 2 „Rohelisem Eesti“ (prioriteet 3 „Rohelisem Eesti“) ja ELi erieesmärgiga (i) „Energiaatõhususe edendamine ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine“.

TAT-ga on hõlmatud rakenduskava meetme 21.2.1.3 sekkumine 21.2.1.31 „Tervishoiuasutuste energiaatõhusus“.

1.1. Seosed Eesti pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega ja valdkondlike arengukavadega

1.1.1. Toetatavad projektid panustavad „Eesti 2035“¹ peasihti „Elukeskkond“ ja alasihti „Elukeskkonna kujundamisel arvestatakse kõigi inimeste vajadustega“. Aluspõhimõtete hoidmist ja sihi saavutamist hinnatakse järgmiste „Eesti 2035“ tegevuskava mõõdikutega: taastuenergia osakaal energia summaarses lõpptarbimises, elamute ja mitteelamute energiatarve, keskkonnatrendide indeks, kasvuhoonegaaside netoheide CO₂ ekvivalenttonnides, ligipääsetavuse näitaja ja tervena elada jäänud aastad.

Elukeskkonna kujundamisel arvestatakse kõigi inimeste vajadustega ning hoonete rekonstrueerimisel järgitakse kvaliteetse ruumi põhialuseid ja kaasava disaini põhimõtteid, et tagada igaühele nii ligipääs kui ka mugavus. Hoonete rekonstrueerimisel kasutatakse kaasaegseid materjale ja tehnoloogiaid, et luua energiaatõhusamad tervishoiuasutuste taristud.

Projektid panustavad mõõdikusse „taastuenergia osakaal energia summaarses lõpptarbimises“ sellega, et projektide elluviimise järel suureneb taastuenergia kasutamise ulatus. Suureneb taastuvkütuste kasutamine fossiilkütuse asemel, aidates seega kaasa ELi majanduse CO₂-heite vähendamisele.

Projektid panustavad mõõdikusse „elamute ja mitteelamute energiatarve“ olemasoleva tervishoiutaristu rekonstrueerimisega, mille energiatarve on tänu ehitiste soojapidavusele ning kaasaegsetele säästvatele ventilatsioon- ja elektrisüsteemide lahendustele väiksem.

Toetatavad projektid panustavad keskkonnatrendide indeksisse olemasoleva tervishoiutaristu rekonstrueerimisega, mis aitab kaasa integreeritud teenuste osutamisele. Ühes optimaalses taristus osutatavad teenused toetavad säästvat arengut, soodustavad uutset integreeritud vaadet elanikele vajalike tervise- ja sotsiaalteenuste korralduses, panustades seeläbi ka keskkonnatrendide indeksisse. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852 artikli 9 kohaselt on keskkonnanäesmärgid järgmised:

- a) kliimamuutuste leevendamine;
- b) kliimamuutustega kohanemine;
- c) vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse;
- d) üleminek ringmajandusele;
- e) saastuse vältimine ja tõrje;
- f) elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine.

¹ [Strateegia "Eesti 2035" | Eesti Vabariigi Valitsus](#)

Projektid panustavad mõõdikusse „kasvuhoonegaaside netoheide CO₂ ekvivalenttonnides“ sellega, et olemasoleva tervishoiutaristu rekonstrueerimise tulemusena väheneb kasvuhoonegaaside netoheide, sest hoone on energiatõhusam ja soojuskadu on väiksem.

Ligipääsetavuse näitajasse panustatakse seeläbi, et teenused on kõigile abivajajatele olemata nende tervises seisundist kättesaadavad. Taristud on kasutajasõbralikud ja kergesti ligipääsetavad. Ruumide rekonstrueerimisel arvestatakse ka erivajadusega inimeste vajadustega.

Tervena elada jäänud aastate arv on oluline heaolu näitaja, mille suurendamisele aitab kaasa kaasaegne ja kättesaadav arstiabi. Toetatavad projektid panustavad nimetatud mõõdikusse. On oluline, et inimesed elaksid suurema osa oma elust tervisest tulenevate piiranguteta.

1.1.2. Heaolu arengukava 2023–2030² toob välja rahvastiku vananemisega kaasneva üha suureneva vajaduse kvaliteetsete arstiabi teenuste järele. Oluline on pakkuda erinevatele elanikkonnarühmadele lõimitud tervishoiu- ja sotsiaalteenuseid, mida toetavad kaasaegsed energiatõhusad tervishoiuasutused. Seeläbi toetatakse ka erinevate ühiskonnagruppide tööelus osalemise võimalust ning võrdse kohtlemise tagamiseks tõhustatakse põhiõiguste kaitset ja mittediskrimineerimise põhimõtte järgimist.

Rahvastiku tervise arengukava 2020–2030³ alaeesmärk „Inimkeskne tervishoid“ toob välja teenuste integreerimise ja valdkondadeülese koostöö arendamise, et teenused oleksid kättesaadavad ja kvaliteetsed ning lähtuksid inimese vajadustest. Kaasajastatud integreeritud tervise- ja heaolukeskuste taristud loovad eelduse inimkeskse teenuse osutamiseks. Oluline on, et teenused oleksid omavahel integreeritud, sest see toetab tervishoiu ebavõrdsuse vähenemist. Tööjõu jaoks paranevad oluliselt töötingimused ning kaasajastatud taristu toetab integreeritud teenuste osutamist ja suurendab optimaalset tööjõuressursi kasutamist.

Saare maakonna arengustrateegias 2019–2030⁴ on selgitatud, et üks nende peamisi eesmärke energeetikavaldkonnas on vältida soovimatut mõju kliimale, saavutada taastuvenergia suurem osakaal energiavarustuses, tagada energiasäästlike meetmete rakendamine ja energiatootmise keskkonnamõju vähendamine. Tervishoiuasutuse energiatõhususe suurendamisega panustatakse energiasäästlikuma hoone loomisesse.

Saaremaa valla „Energia- ja kliimakava 2030“⁵ toob välja, et Saaremaa valla eesmärk on vähendada aastaks 2030 maakonna süsinikuheidet 40% võrreldes aastaga 2018. Eesmärk on kasutada ka taastuvaid energiaallikaid. Näiteks on sama dokumendi tabelis 1 seatud eesmärgiks, et munitsipaalsektori hoonetes tarbitakse 100% taastuvat elektrienergiat. Seega peaks haigla olema vähemalt aastaks 2030 üle viidud 100% taastuvatele energiaallikatele. Tulenevalt Euroopa rohelisest kokkuleppest seab Saaremaa vald oma eesmärgiks saavutada kliimanetraalsus hiljemalt aastaks 2050. Tegemist on üleriigilise eesmärgiga, sest 08.02.2022 kiitis Riigikogu heaks „Kliimapolitika põhialuste“ uuendamise, millega seati Eesti pikaajaliseks sihiks saavutada kliimanetraalsus aastaks 2050.

Narva linna arengukava 2035⁶ toob strateegilise eesmärgina välja, et kõigile abivajajatele tuleb tagada kvaliteetsed tervishoiuteenused, mis edendavad tervislikke eluviise ja toetavad väarikat vananemist, sealhulgas pannakse suurt rõhku tervishoiutaristu tänapäevastamisele. Narva on tugeva rohelise mainega energiasäästlik ja kliimasõbralik linn, mis meelitab roheenergia tootjaid ja keskkonnasõbralikke

² [Heaolu arengukava 2023-2030 | Sotsiaalministeerium \(sm.ee\).](#)

³ [Rahvastiku tervise arengukava 2020-2030 | Sotsiaalministeerium \(sm.ee\).](#)

⁴ [Microsoft Word - Lisa1 \(riigiteataja.ee\).](#)

⁵ [SECAP Saaremaa saadetud 05.10.pdf \(sasak.ee\).](#)

⁶ [NARVA LINNA ARENGUKAVA 2035.](#)

tööstust ning on eeskujuks Eestis ja kaugemal. Rohepööre on toimunud igas valdkonnas, sealhulgas elanike mõtteviisis. Aastaks 2050 on Narva linn süsinikuneutraalne.

1.1.3. Toetuse andmisel on seos TERE-programmiga: käskkirjaga reguleeritakse Eesti riigi 2024.–2027. aasta eelarvestrateegia inimkeskse tervishoiu programmi meetme „Inimkeskse tervishoiu arendamine“ tegevust „Tervishoiuteenuste mudelite ümberkujundamine“.

2. Toetatavad tegevused ja eesmärk

TAT üldine eesmärk on suurendada energiatõhususe, et muuta haiglate hooned energiatõhusateks ning kestliku arengu ja energiaga kaasaegseteks tervishoiuasutusteks ehk integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskusteks, pöörates erilist tähelepanu taastuenergiaallikate kasutamisele. Integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskused ühendavad nii tervishoiu- kui ka sotsiaalsektori teenuste osutamise (esmatasandi tervishoid ja üldhaigla, eriarstiabi ning muud ühiskondlikud teenused, sh kodu lähedal osutatavad sotsiaalhoolekandeteenused). Investeeringuga edendatakse energiatõhusust ja vähendatakse kasvuhuonegaaside heitkoguseid.

Toetatakse tervishoiuasutuste taristuinvesteeringuid, mille puhul on tagatud kliimakindlus. Tingimus kehtib taristule, mida kasutatakse sihipäraselt vähemalt viis aastat.

Kliimakindluse tagamine on protsess, mille eesmärk on vältida taristu vastuvõtlikkust võimalikele pikaajalistele kliimamõjudele, tagades samas, et järgitakse energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet ja et projektist tulenevate kasvuhuonegaaside heitkoguste tase on kooskõlas 2050. aastaks saavutatava kliimaneeutraalsuse eesmärgiga.

Toetatavate tegevustega soovitakse parandada riskipiirkonnaks hinnatud Ida-Virumaa piirilinna Narva piirkonna ja saarelise eraldatud asukoha tõttu Saare maakonna elanike integreeritud tervise ja sotsiaalteenuste kättesaadavust. Projektide eesmärk on suurendada tervishoiuasutuste energiatõhusust.

Toetatakse projekte, mis ei kahjusta oluliselt keskkonnaneeesmärke Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artikli 17 tähenduses. Toetatavad tegevused järgivad keskkonnanalastes õigusaktides sätestatud ega tekita olulist kahju ühelegi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852 artiklis 9 nimetatud keskkonnaneeesmärgile.

TAT raames ei toetata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi, artiklis 7 nimetatud tegevusi. Nimetatud määruse artikli 7 alusel ei toetata investeeringuid fossiilsetel kütustel põhinevatesse lahendustesse.

Projektide elluviimine panustab otseselt kliimaeesmärkide täitmisesse, kasutades ringmajanduse ja taastuenergia lahendusi. Meetme sekkumise kood on 044 ja sekkumise nimetus on „Riikliku taristu energiatõhususe parandamine või selle taristu suhtes energiatõhususe meetmete võtmine, näidisprojektid ja toetusmeetmed“. See sekkumine panustab 40% kliimaeesmärkidesse ja 40% keskkonnaneeesmärkidesse.

Lisaks hoone või rajatise ohutuse tagamisele on oluline silmas pidada, et ehitis jätkaks keskkonnale võimalikult väikese jälje ning seda kogu ehitise elukaare jooksul ja kõikide olulise keskkonnamõjuga etappide puhul. Ehitise elukaar hõlmab endas ehituses kasutatavate toormaterjalide hankimist, ehitustoodete tootmist, materjalide transporti, ehitust, kasutust, lammutust ja jäätmete taaskasutust.

Ehitatud keskkonna kasutajate heaolu tuleb säilitada või parendada keskkonda säästes. Seetõttu tuleb pöörata tähelepanu hoonete sisekliimale, asukohale, ligipääsetavusele ja ökoloogiale.⁷

Tekkivate jäätmete käitlemisel tuleb lähtuda kohaliku omavalitsuse jäätmehoolduseeskirjast ning vältida jäätmete ladestamist prügilasse, eelistades jäätmete taaskasutamist ja ringlussevõttu võimalikult suures ulatuses.

Projektide valikul on lähtutud rakenduskava seirekomisjoni kinnitatud tegevuste läbivatest valikukriteeriumidest ja -metoodikast. Projektide valimiseks kasutati valikukriteeriumeid ja metoodikat, mis vastavad Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-le 7.

2.1. Projekt nr 1: Narva integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskuse energiatõhusus

2.1.1. Projekti eesmärk

SA Narva Haigla olemasoleva haiglahoone rekonstrueerimise eesmärk on suurendada energiatõhusust ning muuta see kaasaegseks kestliku arengu ja energiaga tervishoiuasutuseks, mis koostoimes teiste hoonetega moodustab integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskuse, pöörates erilist tähelepanu taastuvenergiaallikate kasutamisele, energiatõhususe edendamisele ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisele.

2.1.2. Projekti sisu

Projekti tegevus hõlmab SA-le Narva Haigla kuuluva olemasoleva hoone aadressil Haigla 1, Narva energiatõhususe suurendamist (edaspidi Haigla 1). Haigla 1 hoonesse koondatakse aktiivravi kõrval esmatasandi tervisekeskus ja erinevad sotsiaalteenused, mis võimaldab loobuda olemasolevast amortiseerunud polikliinikuhoonest.

Rekonstrueerimise käigus uuendatakse nii hoone soojustust kui tehnosüsteeme, sealhulgas paigaldatakse päikesepaneelid, mis muudab hoone kaasaegsemaks ja energiatõhusamaks. Lisaks luuakse uusi sisearhitektuurseid lahendusi, et võimaldada paindlikumat ja ligipääsetavamalt ruumiplaneeringut ning tuua valgus hoone siseosasse. Ligipääsetavamalt ruumiplaneeringu loomisel arvestatakse kõigi nelja peamise puudeliigi (nägemis-, kuulmis-, liikumis- ja intellektipuu) vajadusi.

2.1.3. Projekti tulemus

Projekti tulemusena on rekonstrueeritud Haigla 1 hoone. Kaasajastatud taristu on energiatõhusam, keskkond toetab integreeritud teenuste osutamist ja soodustab parema tervisetulemi saavutamist. Kasvuhoonegaaside heitkogused on vähenenud 1449,5 tonnilt CO₂ ekvivalenti aastas 1047,5 tonnile CO₂ ekvivalenti aastas ja primaarenergia aastane tarbimine 4273 MWh-lt 3089 MWh-le.

2.1.4. Projekti sihtrühm

Sihtrühm on Narva haigla piirkonna elanikud.

⁷ [Keskkonnasäästlik ehitus | Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium \(mkm.ee\)](https://www.mkm.ee/et/keskkonnasaaatlik-ehitus).

2.1.5. Projekti abikõlblikkuse periood

01.01.2023–31.12.2028

2.1.6. Projekti elluviija

Projekti elluviija on SA Narva Haigla.

2.2. Projekt nr 2: Kuressaare integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskuse energiatõhusus

2.2.1. Projekti eesmärk

Projekti eesmärk on suurendada Kuressaare Haigla A-, B- ja C-korpuse energiatõhusust ning muuta Kuressaare Haigla kaasaegseks kestliku arengu ja energiaga tervishoiuasutuseks, mis koostöös teiste ravikorpustega moodustab integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskuse, pöörates erilist tähelepanu taastuvenergiaallikate kasutamisele, energiatõhususe edendamisele ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisele.

2.2.2. Projekti sisu

Projekti sisuks on suurendada A-korpuse 1. ja 2. korruse, B-korpuse ja C-korpuse 1. ja 2. korruse energiatõhusust, rekonstrueerides nimetatud korpuste tehnosüsteemid ja neid puudutavad ruumilahendused. Kavandatud on rekonstrueerimistööd seoses energiatõhususe parandamisega (sh päikesepaneelide paigaldamine), soojustagastusega ventilatsioonisüsteemide rajamisega, avatäidete vahetusega ja ruumide teenusevajadusest tingitud ümberehitusega.

2.2.3. Projekti tulemus

Projekti tulemuseks on kaasaegsed, ligipääsetavad ja energiatõhusad rekonstrueeritud A-, B- ja C-korpused tervise- ja heaoluteenuste osutamiseks, mis toimivad koostöös eelnevalt rekonstrueeritud hooneosadega. Seeläbi saavutatakse terviklik ja kaasaegne integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskus Saare maakonnas, mis on ligipääsetav kõikidele inimestele hoolimata erivajadusest. Kasvuhoonegaaside heitkogused on vähenenud 1222 tonnilt CO₂ ekvivalenti aastas 870 tonnile CO₂ ekvivalenti aastas ja primaarenergia aastane tarbimine 3603 MWh-lt 2565 MWh-le.

2.2.4. Projekti sihtrühm

Sihtrühm on Kuressaare haigla piirkonna elanikud.

2.2.5. Projekti abikõlblikkuse periood

01.01.2023–31.12.2028

2.2.6. Projekti elluviija

Projekti elluviija on SA Kuressaare Haigla.

2.3. Riigiabi

Käesoleva TAT raames antav toetus ei ole riigiabi.

3. Näitajad

	Näitaja nimetus ja mõõtühik	Alg-tase	Sihttase (2028)	Sihttase (2029)	Selgitav teave
Meetmete nimekirja tulemus-näitaja	Primaarenergia aastane tarbimine, MWh aastas	7876	0	5654	Mõlemad projektid panustavad otseselt sihttaseme saavutamisse. Algtase näitab aastast primaarenergia tarbimist enne sekkumist ja sihttase näitab sekkumisele järgneva aasta primaarenergia tarbimist aastas. Sihttaseme saavutamist raporteerivad elluviijad pärast rekonstrueerimistööde lõpetamist uue energiaauditi alusel järelaruandes. Rekonstrueeritud taristu peab kasutusel olema vähemalt ühe täisaasta.
Meetmete nimekirja tulemus-näitaja	Hinnangulised kasvuhoonegaasid e heitkogused, tonni CO ₂ ekvivalenti aastas	2671,5	0	1917,5	Mõlemad projektid panustavad otseselt sihttaseme saavutamisse. Sihttaseme saavutamist raporteerivad elluviijad pärast rekonstrueerimistööde lõpetamist uue energiaauditi alusel järelaruandes. Rekonstrueeritud taristu peab kasutusel olema vähemalt ühe täisaasta.
Meetmete nimekirja väljund-näitaja	Suurema energiatõhususega tervishoiusektori taristu, mõõtühik m ²	0	26 935	26 935	Mõlemad projektid panustavad otseselt sihttaseme saavutamisse. Sihttaseme saavutamist raporteerivad elluviijad projekti vahe- ja lõpparuannete alusel pärast rekonstrueerimistööde lõpetamist ja kasutusloa väljastamist. Näitajasse loetakse paranenud taristu suletud netopinna ruutmeetrid.
Projekti spetsiifilised näitajad	Näitaja nimetus ja mõõtühik	Alg-tase	Sihttase (2028)	Sihttase (2029)	Selgitav teave
Projekt nr 1: Narva integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskuse energiatõhusus					
Meetmete nimekirja tulemus-näitaja	Primaarenergia aastane tarbimine, MWh aastas	4273	0	3089	Algtase näitab aastast primaarenergia tarbimist enne sekkumist ja sihttase näitab sekkumisele järgneva aasta primaarenergia tarbimist aastas. Sihttaseme saavutamist raporteerib elluviija pärast rekonstrueerimistööde lõpetamist uue energiaauditi alusel järelaruandes. Rekonstrueeritud taristu peab kasutusel olema vähemalt ühe täisaasta.
Meetmete nimekirja tulemus-näitaja	Hinnangulised kasvuhoonegaasid e heitkogused,	1449,5	0	1047,5	Sihttaseme saavutamist raporteerib elluviija pärast rekonstrueerimistööde lõpetamist uue energiaauditi alusel järelaruandes. Rekonstrueeritud taristu

	tonni CO ₂ ekvivalenti aastas				peab kasutusel olema vähemalt ühe täisaasta.
Meetmete nimekirja väljundnäitaja	Suurema energiatõhususega tervishoiusektori taristu, mõõtühik m ²	0	17 043	17 043	Sihttaseme saavutamist raporteerib elluviija projekti vahe- ja lõpparuannete alusel pärast rekonstrueerimistööde lõpetamist ja kasutusloa väljastamist. Näitajasse loetakse paranenud taristu suletud netopinna ruutmeetrid.
Projekt nr 2. Kuressaare integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskuse energiatõhusus					
Meetmete nimekirja tulemusnäitaja	Primaarenergia aastane tarbimine, MWh aastas	3603	0	2565	Algtase näitab aastast primaarenergia tarbimist enne sekkumist ja sihttase näitab sekkumisele järgneva aasta primaarenergia tarbimist aastas. Sihttaseme saavutamist raporteerib elluviija pärast rekonstrueerimistööde lõpetamist uue energiaauditi alusel järelaruandes. Rekonstrueeritud taristu peab kasutusel olema vähemalt ühe täisaasta.
Meetmete nimekirja tulemusnäitaja	Hinnangulised kasvuhoonegaaside heitkogused, tonni CO ₂ ekvivalenti aastas	1222	0	870	Sihttaseme saavutamist raporteerib elluviija pärast rekonstrueerimistööde lõpetamist uue energiaauditi alusel järelaruandes. Rekonstrueeritud taristu peab kasutusel olema vähemalt ühe täisaasta.
Meetmete nimekirja väljundnäitaja	Suurema energiatõhususega tervishoiusektori taristu, mõõtühik m ²	0	9892	9892	Sihttaseme saavutamist raporteerib elluviija projekti vahe- ja lõpparuannete alusel pärast rekonstrueerimistööde lõpetamist ja kasutusloa väljastamist. Näitajasse loetakse paranenud taristu suletud netopinna ruutmeetrid.

4. Eelarve

	ELi toetuse summa, Ühtekuuluvu sfond (€)	ELi toetuse osakaal meetme tegevuse abikõlblikkust kogumaksumusest, %	Riiklik kaasfinantseering, 10% (€)	Elluviija omafinantseering, 5% (€)	Kokku
Projekt nr 1: Narva integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskuse energiatõhusus	15 000 000	85%	1 764 706	882 353	17 647 059

Projekt nr 2: Kuressaare integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskuse energiatõhusus	15 000 000	85%	1 764 706	882 353	17 647 059
	30 000 000	85%	3 529 412	1 764 706	35 294 118
	30 000 000	85%	3 529 412	1 764 706	35 294 118

5. Kulude abikõlblikkus

5.1. Abikõlblike kulude kindlaks määramisel lähtutakse ühendmääruse §-dest 15–17.

5.2. Abikõlblikeks kuludeks loetakse TAT-s nimetatud projektide elluviimiseks vajalikud kulud, mis vastavad ühendmääruses ja TAT-s sätestatud tingimustele.

5.3. Abikõlblikud on järgmised tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud:

5.3.1 projekti ettevalmistamisega seotud uuringute, auditite ja analüüside ning keskkonnamõjude hindamise tegemine, sh kliimakindluse hindamine;

5.3.2 detailplaneeringu koostamine, ehitusgeoloogiliste ja -geodeetiliste tööde tegemine;

5.3.3 ehitusprojekti koostamine ja ekspertiis;

5.3.4 ehitustööde ettevalmistustööd, sh lammutamine;

5.3.5 ehitustööde tegemine;

5.3.6 ehitise ekspertiis;

5.3.7 autorijärelevalve;

5.3.8 ehitise omanikujärelevalve korraldamine ja tegemine;

5.3.9 ehitise toimimiseks vajalike kommunikatsioonide rajamine ja liitumise kulud;

5.3.10 ehitusprojekti kavandatud ja ehitustöö käigus ehitisse püsivalt paigaldatavate meditsiiniseadmete soetamine ja paigaldamine;

5.3.11 projektijuhtimine;

5.3.12 Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ § 2 lõigetele 3 ja 4 vastava teavitussürituse korraldamise kulud;

5.3.13 ligipääsetavuse tagamise, sh parkla rajamise, analüüsi, auditi, ekspertiisi, eksperdi kaasamise kulud, et kogu ehitus ja ümbritsev taristu oleks kõigi nelja peamise puudeliigi suhtes ligipääsetav.

5.4. Käibemaks on projekti raames abikõlblik kulu, kui on võimalik näidata, et vastavalt käibemaksu reguleerivatele õigusaktidele ei ole projekti raames tasutud käibemaksu sisendkäibemaksuna õigust maha arvata või käibemaksu tagasi taotleda ning käibemaksu ei hüvitata ka muul moel. Käibemaks on abikõlblik juhul, kui käibemaksukohustuslasest elluvijaga kasutab oma raamatupidamises käibemaksu otsearvestuse meetodit.

6. Toetuse maksmise tingimused ja kord

6.1. Toetust makstakse tegelike kulude alusel, kui abikõlblik kulu on tekkinud ja see on tasutud.

6.2. Koos esimese maksetaotlusega peab elluvijaga esitama RÜ-le:

6.2.1 väljavõtte oma raamatupidamise sise-eeskirjast, milles on kirjeldatud, kuidas projekti kulusid ja tasumist eristatakse raamatupidamises muudest projekti rakendaja kuludest;

6.2.2 viite riigihangete tegemise korrale asutuses ehk asutuse hankekorrale;

6.2.3 edasivolitatud õiguste korral esindusõigusliku isiku antud volituse koopia.

6.3. Punktis 6.2 nimetatud dokumente ei pea esitama, kui elluviija on varasema projekti rakendamisel nimetatud dokumendid esitanud ja neid ei ole enne uue projekti rakendamist muudetud. Elluviija esitab RÜ-le sellekohase kirjaliku kinnituse e-toetuse keskkonna kaudu.

6.4. Makse saamise aluseks olevaid dokumente ja tõendeid esitab elluviija RÜ-le e-toetuse keskkonna kaudu kõige harvem üks kord kvartalis ja kõige sagedamini üks kord kuus.

6.5. Makse aluseks olevate dokumentide menetlusaeg on kuni 80 kalendripäeva dokumentide saamisest arvates. RÜ maksab toetuse elluviijale välja, kui on tuvastanud hüvitamisele esitatud kulude abikõlblikkuse.

6.6. RÜ õigused ja kohustused makse menetlemise peatamisel ja maksest keeldumisel on sätestatud ühendmääruse §-s 33 lõigetes 1 ja 2.

6.7. Lõppmakse saamiseks esitatavad dokumendid esitatakse koos lõpparuandega. Lõppmakse tehakse pärast tingimuste ja kohustuste täitmist ning RÜ kontrollitud lõpparuande kinnitamist.

7. Elluviija kohustused

Elluviija peab täitma lisaks TAT-s sätestatud kohustustele ühendmääruse §-des 10 ja 11 toetuse saajale kehtestatud kohustusi. Ühtlasi on elluviija kohustatud:

7.1 esitama RA nõudmisel projekti eelarve jagunemise aastate ja tegevuste kaupa;

7.2 rakendama projekti vastavalt kinnitatud eelarvele;

7.3 esitama RÜ nõudmisel eelarveaasta väljamaksete prognoosi;

7.4 edastama RÜ-le info riigihankega seotud dokumentide kohta järgmiselt:

7.4.1 teavitama kümme tööpäeva enne riigihanke alustamist riigihanke alusdokumentide koostamisest riigihangete registris ning võimaldama juurdepääsuõigused vaatlejana;

7.4.2 teavitama riigihanke alusdokumentide muudatustest viie tööpäeva jooksul nende esitamisest riigihangete registrile;

7.4.3 edastama hankelepingu muudatused viis tööpäeva enne muudatuskokkuleppe sõlmimist;

7.5 toodete ja teenuste hankimisel lähtuma keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumitest;

7.6 esitama kümme tööpäeva pärast toetuse andmise tingimuste käskkirja kinnitamist RÜ-le energiaauditi, mis ei ole teostatud varem kui 2023. a;

7.7 tagama taristu kliimakindluse ja esitama enne esimese maksetaotluse esitamist RÜ-le kliimakindluse hinnangu, mis põhineb kliimamuutustele vastupanuvõime hindamisel;

7.8 täitma teavitamiskoostamiskohustusi ja korraldama teavitussürituse vastavalt Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ § 2 lõikele 3;

7.9 tagama rekonstrueeritava taristu ning kõikide projektiga seonduvate tegevuste ligipääsetavuse, sealhulgas puuduste avastamisel nende likvideerimise.

8. Aruandlus

8.1. Elluviija esitab RÜ-le projekti tegevuste elluviimise ning tulemuste ja näitajate saavutamise edenemise vahearuande koos lisadega e-toetuse keskkonna kaudu iga aasta 20. jaanuariks ja 20. juuliks vastavalt 31. detsembri ja 30. juuni seisuga.

8.2. Elluviija esitab RÜ-le projekti tegevuste elluviimise, tulemuste ja näitajate saavutamise kohta lõpparuande e-toetuse keskkonna kaudu 30 päeva jooksul alates kasutusloa väljastamisest.

8.3. Kui e-toetuse keskkonna töös esineb tehniline viga, mis takistab aruande tähtaegset esitamist, loetakse aruande esitamise tähtajaks järgmine tööpäev peale vea kõrvaldamist.

8.4. RÜ kontrollib 20 tööpäeva jooksul vahe- või lõpparuande (edaspidi koos aruanne) laekumisest, kas aruanne on nõuetekohaselt täidetud.

8.5. Kui vahearuandes puudusi ei esine, kinnitab RÜ vahearuande.

8.6. Vahearuandes puuduste esinemise korral annab RÜ elluvijale vähemalt kümme tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning RÜ kinnitab vahearuande viie tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist.

8.7. Lõpparuandes puuduste esinemise korral annab RÜ elluvijale vähemalt kümme tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks. Kui lõpparuandes puudusi ei esine, kinnitab RÜ lõpparuande.

8.8. Aruandes ja järelaruandes kajastatakse info vastavalt e-toetuse keskkonna aruande andmeväljades nõutule.

8.9. Lõpparuandes tuleb lisaks vahearuandes nõutavale infole esitada teave tegevuste panusest punktis 1.1.1 välja toodud „Eesti 2035“ näitajatesse, millega hinnatakse horisontaalsete põhimõtete edenemist.

8.10. Elluvija on kohustatud esitama hiljemalt 17. jaanuar 2030 järelaruande, millele on muuhulgas lisatud energiaaudit, mis tõendab energiatõhususe saavutamist. Energiaauditi sisendandmete saamiseks peab hoone olema kasutuses vähemalt ühe täisaasta.

9. Projektide muutmine

9.1. Kui ilmneb vajadus projekti tegevusi, tulemusi, eelarvet, näitajaid või abikõlblikkuse perioodi muuta, esitab elluvija RA-le põhjendatud taotluse (edaspidi *projekti muutmise taotlus*).

9.2. RA vaatab projekti muutmise taotluse läbi 25 tööpäeva jooksul alates selle kättesaamisest ja annab hinnangu projekti muutmise taotluse kohta peale punktis 9.4 nimetatud RÜ poolt edastatud ettepanekut ja punktis 9.7 nimetatud kooskõlastamist.

9.3. Puuduste esinemise korral annab RA elluvijale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Projekti muutmise taotluse menetlemise tähtaega võib pikendada puuduste kõrvaldamiseks ettenähtud tähtaja võrra.

9.4. RA edastab projekti muutmise taotluse peale läbivaatamist arvamuse avaldamiseks RÜ-le. RÜ-l on õigus teha muudatuste kohta ettepanekuid. RÜ esitatavate ettepanekute tähtaeg kooskõlastatakse RA-ga muudatuste sisust ja ulatusest lähtuvalt.

9.5. RÜ võib elluvijale või RA-le teha ettepanekuid projektide eelarve muutmiseks, kui projekti aruandes esitatud andmetest või muudest asjaoludest selgub, et muudatuste tegemine on vajalik projekti eduka elluviimise tagamiseks.

9.6. RA võib projekti muuta, kui selgub, et muudatuste tegemine on vajalik projekti edukaks elluviimiseks või elluvijal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata.

9.7. Projekti muutmise eelnõu (TAT käskkiri) kooskõlastatakse vastavalt ühendmääruse §-le 48.

9.8. TAT muutmiseks punkti 9.1 tähenduses ei loeta:

9.8.1 punktis 7.1 nimetatud järgmis(t)e eelarveaasta(te) eelarve kulukohtade kaupa esitamist ja muutmist;

9.8.2 eelarves näidatud toetuse muutumist aastati, tingimusel et projektide kogutoetuse summa ja määr ei muutu.

10. Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord

Finantskorrektsioone teeb RÜ vastavalt ühendmääruse §-dele 34–37 ja ÜSS2021_2027 §-dele 28–30.

11. Vaiete lahendamine

RA otsuse või toimingu vaide menetleja on RA. RÜ otsuse või toimingu vaide või vaidlustuse menetleja on RÜ. Vaide esitamisele ja menetlemisele kohalduvad ÜSS2021_2027 §-des 31 ja 32 nimetatud erisused haldusmenetluse seaduses sätestatud vaide esitamise regulatsioonile.

Lisa:

TAT finantsplaan ja eelarve projektide ja kulukohtade kaupa